

Industriële Smalspoor Museum

Jaarverslag 2021

De stichting Exploitatie Smalspoormuseum

De coronabeperkingen in het voorafgaande jaar hadden we nog redelijk ongeschonden doorstaan. Weliswaar met de helft minder bezoekers, maar dankzij steunregelingen konden we dat jaar nog met een plusje afsluiten. We konden aldus met vertrouwen het nieuwe jaar 2021 ingaan. En de hoop dat corona minder beperkingen zou opleggen. Helaas bleek die hoop ijdel te zijn en zou corona ons het hele jaar parten blijven spelen. En niet alleen tijdens het openingsseizoen. De tijd buiten het openingsseizoen wordt volop gebruikt om de medewerkers te kunnen laten werken aan alle voorkomende werkzaamheden. Van onderhoud aan terrein, gebouwen en machines tot aan restauraties. Strikt genomen zou er tijdens de lockdown van januari misschien wel gewerkt mogen worden maar om de mensen tegen zichzelf te beperken bleef het museum tot begin februari helemaal dicht. Dat was niet goed voor het museum en ook niet fijn voor de medewerkers die in het museum een goede uitlaatklep vinden. Met de versoepelingen van begin februari werden de werkzaamheden weer opgestart, maar om veiligheidsredenen werd het aantal medewerkers per dag beperkt tot het aantal dat volgens de coronaregels in de medewerkersruimte mag verblijven. Waarbij wel een extra werkdag werd ingelast. Zodoende konden de meest noodzakelijke werkzaamheden weer worden opgepakt en het museum voorbereid worden op opening in het eerste weekend van mei, want daar moesten we wel van uitgaan. Helaas moest nog tot 5 juni gewacht worden voordat we weer, als doorstroomlocatie en onder strikte voorwaarden, voor bezoekers konden opengaan. Waarbij het aantal medewerkers per dag nog steeds beperkt werd gehouden en zij werden geacht alleen te komen wanneer een taak was toebedeeld. Die beperkende regels voor bezoekers en medewerkers hebben we het hele verdere seizoen vrijwel ongewijzigd gelaten, maar in de maanden juli en augustus mochten we opeens een bovengemiddelde stroom bezoekers verwerkomen. Dankzij corona, want veel toeristen bleven binnen Nederland. Helaas bleven om dezelfde reden de busgroepen nog wel weg, terwijl die voor de baliemedewerkers veel minder bewerkelijk zijn dan individuele bezoekers. De vanaf juli geplande evenementen en activiteiten konden alle doorgang vinden, waarbij het soms wel een flink wat inspanning vergde om het veilig en volgens de regels te doen. Zoals het huren van stoelen om vaste zitplaatsen te kunnen creëren tijdens de roofvogelshow en coronatoegangsbewijs controle tijdens de locomotievenparade. Gelukkig kenden deze evenementen een goede belangstelling en dat geldt ook voor de andere evenementen als NachtvandeNacht en de natuurwandeling. Waarbij de Opa-en-Oma dagen in juli bijzondere vermelding verdient vanwege de belangstelling en waardering van de bezoekers. Met name dankzij de drukke zomermaanden kwamen we aan het eind van het seizoen uit op bijna 5700 bezoekers, weliswaar 2000 minder dan in het laatste normale jaar, maar ook niet iets om ontevreden over te zijn. En zoals gezegd werd dat verschil vooral bepaald door de busgroepen die nog niet (kunnen) komen. En dankzij coronabijdragen kon dit jaar ook weer met een positief resultaat worden afgesloten. In de herfst begonnen de coronacijfers weer op te lopen en werden de coronaregels ook weer aangescherpt. Hetgeen voor ons aanleiding was om in november weer drie weken helemaal dicht te gaan voor de medewerkers (na het laatste weekend in oktober was het museum alweer dicht voor bezoekers), maar daarna op heel beperkte schaal de medewerkers in de gelegenheid te stellen om weer te komen werken. Formeel was dat mogelijk en er lagen klussen die geen uitstel duldden. Het subsidieproject "Collectiebeleid, op weg naar een duurzame toekomst" kon ook nog niet worden afgesloten omdat het museumregistratieproces nog volop liep. Daarvoor zijn een veelheid aan stukken opgeleverd, diverse audits doorlopen en enkele rapporten ontvangen. Dat proces loopt door in 2022.

De Governance Code Cultuur wordt door de besturen toegepast voor zover deze betrekking heeft op het werk en de werkwijze van het museum. Daarnaast voldoen de stichtingen aan de wettelijke eisen die aan het besturen van een stichting worden gesteld, inclusief de eisen van de Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen die met ingang van 1 juli 2021 van kracht is geworden.

De stichting Noord Nederlandse Museum Spoorbaan

Grote bouwprojecten op het buitenterrein werden in dit jaar niet gedaan. Die bleven vooral beperkt tot afronden van het weeghuisje, in gebruik nemen van het Waterspoor (speelvoorziening), het leggen van een 500 mm spoortracé (voor railfietsen) en het plaatsen van de richtingaanwijzers met daarbij het aanpassen van de looppaden. Deze richtingaanwijzers vormen een welkom hulpmiddel voor bezoekers om hun weg over het buitenterrein te vinden. Want het museum is veel meer dan wat er in de museumhal wordt getoond en de rondrit per smalspoortrein. Ter verbetering van de toegankelijkheid werd begonnen met het inrichten van audiopanelen bij een tiental objecten. In de loop van 2022 wordt dat verder uitgebreid. En werd in eigen beheer een digitaal documentatiesysteem ontwikkeld, voor de collectieregistratie en voor de organisatie documenten. Dankzij het Kickstart Cultuurfonds en de gemeente Emmen kwamen er aan het begin van het jaar gelden beschikbaar om de museumhal coronaveilig te herinrichten. De herinrichting van de museumhal was al opgenomen als beleidsdoelstelling voor de komende jaren, maar kon daarmee nu al worden opgepakt. Daartoe werd een

ontwerpbureau in de arm genomen, een projectplan uitgewerkt en de subsidieaanvraag ingediend. Na toekenning van de subsidie en het vinden van enkele aanvullende financieringen kon gedurende het jaar het plan verder uitgewerkt en met de uitvoering gestart. De kenmerkendste wijzigingen zijn de glaswand met automatische deuren tussen het restaurantgedeelte en de expositieruimtes en de accentverschuiving van de expositie naar meer smalspoorhistorie en minder veenhistorie. Een groot deel van de veenhistorie wordt overgeheveld naar de Fijnfabriek. De verder uitwerking van de herinrichting zal nog heel 2022 in beslag nemen.

De stichting Industrieel Smalspoor Materieel

In 2021 is de werkplaats, voor zover de coronamaatregelen dat toelieten, wederom druk geweest met onderhoud van de collectie en materieel voor het terreinonderhoud. Waarbij vooral het monteren van de kogelkoppelingen tussen personenwagens en locs vermelding verdient omdat daarmee de rondritten een stuk prettiger worden voor de passagiers. Maar daarnaast konden ook weer restauratieklussen worden opgepakt. Zoals een Spoorrijzer en een Jung locomotief die uit elkaar werden genomen om deze volledig te restaureren. De Spoorrijzer nadert aan het eind van het jaar alweer zijn voltooiing, de Jung is nog minder ver gevorderd. Daarnaast werd een kiepwagen als oefenproject gerestaureerd en werd de Gele Sik, een Cornelissenkraan, weer gebruiksklaar gemaakt maar bleef uiterlijk ongewijzigd. Waarbij mag worden opgemerkt dat de werkplaats lang niet op volle kracht heeft gewerkt. Deels door corona maar deels ook door afnemende inzet van op leeftijd rakende medewerkers. Binnen de collectie hebben ook enkele wijzigingen plaatsgevonden. De AEG elektro mijn-loc is verhuisd naar Oostenrijk en vervangen door twee andere AEG elektro mijn-loc. Beiden eveneens niet rijvaardig. De Moës mijntrein uit Klein Kőlzig kwam uiteindelijk pas in juli naar Erica maar daar konden daarna al wel meteen enkele rondjes mee worden gereden, hoewel er nog wel wat gerepareerd moet worden. In hetzelfde weekend kwam ook een Diema veentrein naar Erica. Afkomstig van Klasmann uit het veengebied direct over de grens en daarmee deel van de historie van het gebied en een combinatie van objecten die het museum nog niet in de collectie had. En als kers op de taart kwam aan het eind van het jaar nog een aantal objecten van het voormalige Deceauville naar het Smalspoormuseum. Bestaande uit een Cornelissen Kraan, plateauwagens, een tuinders-, schijven en weegwagen en een motorlorrie. Het machinepark werd uitgebreid met een zware heftruck om daarmee ook buiten het spoortracé zelf zware objecten te kunnen tillen. De komst van de heftruck vormde aanleiding om de gebruiksbevoegdheden aan te scherpen. Vanwege een niet aflatende discussie over lakken en gronderingen is in augustus een verfworkshop georganiseerd en daarna vastgesteld welke verven voor de ondergrond en welke voor het aflakken gebruikt dienen te worden.

De wijze waarop het museum de principes en aanbevelingen van de Governance Cultuur Code toepast gaat in overleg met de bestuursleden en Raad van Toezicht (RvT) via een tweemaal jaarlijkse vergadering van bestuur met RvT. De museumcoördinator maakt in samenspraak met de secretaris en communicatiemedewerker een voortgangsverslag van de dagelijkse organisatie en lopende activiteiten. De penningmeester dient voor aanvang van elke vergadering een actuele werkbegroting in. Zowel de werkbegroting als de voortgangsverslagen worden besproken. Eén van de aandachtspunten binnen de code is belangenverstremgeling. Indien er sprake is van mogelijke belangenverstremgeling binnen de organisatie, wordt dit behandeld in de bestuursvergadering en de benodigde toestemming gevraagd door de desbetreffende medewerker of bestuurslid. Het bestuur kan een aanvraag afwijzen. Deze vergaderingen en de eerdergenoemde verslagen dienen ook ter bevordering van de risicobeheersing. Met externe partners, zoals Griendtsveen (verpachter), gemeente, provincie en regionale samenwerkingsverbanden worden zo nodig afspraken gemaakt over de toekomst van het museum of over de benodigde subsidies. Deze worden gerapporteerd aan de RvT

Jaarlijks, binnen zes maanden na afloop van het boekjaar, wordt er een vergadering van het bestuur (jaarvergadering) gehouden, waar in elk geval de vaststelling van de balans en de staat van de baten en lasten aan de orde komen. Voor ieder boekjaar wordt een kascommissie uitgenodigd voor de financiële controle. Met ingang van 2019 ziet een Raad van Toezicht toe op de uitvoering het beleid zoals dit is vastgesteld door het bestuur en door de Raad van Toezicht is geaccordeerd. De RvT denkt mee over het gevoerde beleid en toetst de resultaten. Voor verdere informatie wordt verwezen naar het 'Beleidsplan 2020-2027'.

Inzake het beloningsbeleid wordt nogmaals genoemd dat het Industrieel Smalspoor Museum een vrijwilligersorganisatie en geen van de drie stichtingen heeft medewerkers op de loonlijst. Ook de bestuursleden ontvangen geen beloning voor hun werkzaamheden. Zij en alle andere medewerkers hebben recht op de vergoeding van de kosten die zij in de uitoefening van hun functie of werkzaamheden voor het museum hebben gemaakt. Om de kennis van de medewerkers te vergroten worden regelmatig trainingen, cursussen en interne opleidingen aangeboden.

Nevenfuncties bestuursleden

H.Brinks

Geen

R.Hanenbergh

Lid Dorpsraad Erica, bestuurslid Historische Kring Erica, penningmeester Havenstraatvereniging, lid Veenvaartcoöperatie

H. Ruijgers

Penningmeester HRN

J. van der Kolk

Juridisch medewerker gemeente Weststellingwerf; Secretaris van de commissie van advies voor de bezwaarschriften van de gemeente Westerwolde, Bestuurslid SP afdeling Emmen, Klachtenfunctionaris Re-integratiebedrijf IederZijnWerk (IZW) te Nijhuizum.

J. Meinders

Geen

W. de Rijke

Geen

Nevenfuncties Raad van Toezicht.**H. Klaver**

Vz cliëntenraad Heidehiem zorggroep Tangenborgh, Lid cliëntenraad huisartsenpraktijk Het Perron, Adviserend bestuurslid Hunebed Highway Businessclub, Mede eigenaar Hunebed Highway Mershandise BV, Eigenaar adviesbureau Ideeboys

H. Klompmaker

Geen

W. Snippe

RvT Openbare Bibliotheek-Kunstbeweging, Voorzitter van Beleggingsclub "De Boortoren", Docent Seniorweb Zuid Oost Drenthe

W. Velthuis

Eigenaar metaalgieterij en adviesbureau.

Rooster van aftreden van bestuursleden

Stichting	aangetreden	aftredend	aftredend	aftredend	aftredend
NMS					
Jos van der Kolk	27-02-2014	27-02-2018	27-02-2022	27-02-2026	
Hein Ruijgers	27-02-2014	27-02-2018	27-02-2022	27-02-2026	
vacature					
Materieel					
Herman Brinks	11-08-2015	11-08-2019	11-08-2023	11-08-2027	
Rudy Hanenbergh	01-01-2012	01-01-2016	01-01-2020	01-01-2024	
Hein Ruijgers	01-01-2012	01-01-2016	01-01-2020	01-01-2024	
Exploitatie					
Willem de Rijke	22-06-2017	22-06-2021	22-06-2025	22-06-2029	
John Meinders	15-05-2018	15-05-2022	15-05-2026	15-05-2030	
Rudy Hanenbergh	27-11-2018	27-11-2022	27-11-2026	27-11-2030	
Jos van der Kolk	27-11-2018	27-11-2022	27-11-2026	27-11-2030	
Herman Brinks	27-11-2018	27-11-2022	27-11-2026	27-11-2030	
Hein Ruijgers	10-01-2014	10-01-2018	10-01-2022	10-01-2026	

Rooster van aftreden leden van de Raad van Toezicht (max. twee perioden van vier jaar)

	aangetreden	aftredend	aftredend
Theo de Haan	17-01-2019	17-01-2021	
Wim Snippe	17-01-2019	17-01-2023	17-01-2027
Werner Velthuis	17-01-2019	17-01-2023	17-01-2027
Hein Klompmaker	25-06-2019	25-06-2023	25-06-2027
Henk Klaver	18-08-2020	18-08-2024	18-08-2028